

MEMO

Contactpersoon

S.W. Brouwer

T 14078

E Sw.brouwer@dordrecht.nl

Van Stadscontroller
Aan Auditcommissie
Datum 22 oktober 2025
Zaaknummer -
Betreft Reflectie op monitoren op doelmatigheid

Aanleiding

In de auditcommissie van 30 september 2025 is gesproken over het monitoren op doelmatigheid. Het jaarverslag geeft wel een beeld rondom de behaalde doelen, maar daaruit wordt niet duidelijk of dat de onderliggende bestedingen ook doelmatig zijn geweest. Zijn doelen bereikt voor de juiste prijs? Verzocht is om in een kort memo hierop te reflecteren. De vraag die hierbij beantwoord moet worden is; kan op doelmatigheid van bestedingen gerapporteerd kan worden, zodat de raad beter in positie is om de doelmatigheid te kunnen beoordelen?

Wat is doelmatigheid?

Doelmatigheid richt zich vooral op de vraag in hoeverre de beschikbare middelen (geld, personeel, materieel) optimaal zijn ingezet. Hadden we het zelfde resultaat kunnen halen met minder middelen? Of had het resultaat hoger kunnen zijn als we het beter hadden uitgevoerd?

Bestaande instrumenten

Zoals in de commissie is aangegeven kan de gemeenteraad voor onderzoeken naar doelmatigheid beschikken over de rekenkamer en het college kan 213a onderzoeken uit laten voeren door de organisatie. Echter zijn deze onderzoeken gericht op specifieke onderwerpen, en de informatiebehoefte vanuit de auditcommissie is breder. Die behoefte gaat om een hogere informatiewaarde op doelmatigheid in het jaarverslag of andere planning en control-producten.

Wat doen we in de organisatie aan doelmatigheid van bestedingen?

Binnen de organisatie wordt duurzaam ingezet op het doelmatig omgaan met middelen. Met ons *In control programma* hebben we ook hier extra op ingezet. Medewerkers worden getraind en daarnaast wordt vanuit ons interne audit team periodiek gemonitord of we ons ook aan onze afspraken houden.

De juiste prijs

Hierbij gaat het om het optimaal benutten van ons geld. Betalen we niet te veel? Dat is geborgd in ons inkoop- en aanbestedingsbeleid. Daarin zijn de spelregels over hoe we in Dordrecht inkopen vastgelegd. Dit betreft bijvoorbeeld afspraken over wanneer meerdere offertes gevraagd moeten worden, maar ook de te bereiken lokale inkoopdoelstellingen vanuit het maatschappelijk verantwoord inkopen. In het *In control programma* is dit een apart speerpunt met het project "Inkopen doe je samen".

Verantwoord omgaan met geld

In de nieuwe regeling budgetbeheer zijn de rollen en verantwoordelijkheden van budgethouders en budgetbeheerders vastgelegd. Hierdoor weten medewerkers wat er van ze wordt verwacht en daar worden ze ook op aangesproken. Ook deze regeling komt voort uit het *In control programma*.

Datum 22 oktober 2025
Zaaknummer -

Optimaal inzet van middelen door evalueren

Dit gaat vooral over de inzet van personeel en of onze processen optimaal zijn. Beleid en/of projecten worden waar mogelijk (tussentijds) geëvalueerd. Dit helpt ons om te leren en bij te sturen waar nodig. Dit helpt ons ook om de inzet van middelen verder te optimaliseren. Daarnaast worden relevante processen jaarlijks beoordeeld vanuit de *Verbijzonderde Interne controle* en ook daar worden wanneer nodig processen verder geoptimaliseerd.

Kan op doelmatigheid van bestedingen gerapporteerd worden?

Over wat het beleid heeft gekost en wat het heeft opgeleverd (doeltreffendheid) wordt al gerapporteerd. Dit is in de Jaarstukken geborgd in de financiële tabellen per begrotingsprogramma. Ook geven de bijbehorende indicatoren (de verplichte BBV-indicatoren en de recent vastgestelde aanvullende Dordtse indicatoren) een beeld van output of outcome, dan wel direct of indirect, van beleid. Dit geeft alleen geen antwoord op de vraag of beleid goedkoper had gekund en beter had gekund. Echter, het is een onmogelijke opgave om per begrotingsprogramma doelstelling jaarlijks verslag te doen over doelmatigheid van bestedingen. Deze doelen kennen daarvoor een (te) hoog abstractieniveau. Dat vraagt daarnaast (te) veel inzet en onderzoek. Daarom is het gebruik van wettelijke instrumenten van de rekenkamer en 213a onderzoeken een gerichtere en betere optie.

Doeltreffendheid

Op dit moment gebruiken we verplichte BBV-indicatoren en onze aanvullende Dordtse indicatoren. Die laatste set is recent nog samen met uw raad bepaald en vastgesteld (bij de Begroting 2025), waarbij één van de uitgangspunten duurzame toepasbaarheid (coalitie-onafhankelijk) is. Om deze reden zijn deze indicatoren nu niet direct te relateren aan specifieke (jaar)doelstellingen.

In het kader van verantwoording op doeltreffendheid, onderzoeken we bij het uitwerken van de Motie M9 "vereenvoudigen en vergroten toepasselijkheid van de begroting" (waarover u laatst in de Audicommissie bent geïnformeerd) of een mogelijke koppeling van maatschappelijke effectindicatoren te maken is in een nieuwe raadsperiode. Dit is onder meer afhankelijk van de uitkomsten van een nieuw politiek akkoord na de gemeenteraadsverkiezingen in 2026, en hieruit volgende doelstellingen. En moet dit in het licht gezien worden van de al bestaande aanvullende indicatoren, we willen immers geen dubbel werk doen.

Het monitoren op het optimaal benutten van middelen krijgt vanuit het bestaande instrumentarium, de interne spelregels en de interne controle periodiek aandacht en een uitwerking in eventuele specifieke doelmatigheidsonderzoeken. Door daarbij in onderwerpen/processen te rouleren wordt over langere tijd wel een groot deel van de gemeentelijke doelstellingen op doelmatigheid getoetst.